

Odvodzovanie slov na základe vlastností žihľavy a ich využitie pri popise

Cieľ: Schopnosť pozorovať rastliny a rozvinúť si slovnú zásobu súvisiacu s nimi, najmä prídavné mená na popis literárnych postáv.

Aktivity

Nájdite žihľavový porast a preskúmajte ich s pomocou Dokumentu o rastlinách Pappus, týkajúceho sa špecificky Žihľavy. Môžete využiť aj zväčšovaciu lupu. Všimajte si a zaznamenajte charakteristiky prhl'avy (listy, kvety, stonku, ch'lpky atď.) a pokúste sa vymyslieť čo najpriliehavejšie prídavné mená popisujúce tieto časti – napríklad:

- Listy – bujné, nariasené
- Kvety – vzdušné, ľahké
- Stonka – útla, tenučká
- Ch'lpky - pichľavé

Poradte žiakom, aby sa sústredili na malé detaily. Všimnú si, že listy žihľavy majú zúbkované okraje, takmer ako píľka, a budú zrejme vedieť, že pre svoje vlastnosti sa táto rastlina nazýva aj prhl'ava. Ich chápanie podporte kľúčovými bodmi z dokumentu Pappus o žihľave, napríklad že jed žihľavy je najsilnejší v máji.

Tvorivé písanie

Vlastnosti rastlín často používame na popis ľudí a ľudského správania: „Bol naozaj jedovatý; mal pichľavé reči.“ Poproste žiakov, aby vytvorili podobnú vetu vychádzajúcu z rôznych vlastností žihľavy a najmä za pomoci prídavných mien, ktoré vymysleli pri predchádzajúcej aktivite. Pracujte s metaforami a prirovnaniami: Bola pichľavá ako trň; bola krehká ako lupeň kvetu. V závislosti od schopností a ochoty žiakov môžete aktivitu rozvinúť do podoby popisu skutočnej či vymyslenej postavy (postava z knihy, člen rodiny, kamarát).

Doplňujúca úloha:

- Vyberte si ľubovoľnú postavu (napr. z textu, ktorý žiaci študovali) a popíšte ju za pomoci prídavných mien, ktoré sa spomínajú najmä v súvislosti s rastlinami. Nohy môžu byť napríklad „tenké ako stonky,“ trup môže byť „pevný ako kmeň“ a vlasy „ako prúty vrby;“ alebo sa zamerajte na osobnostné črty, napríklad pichľavý, drsný. Prídavnými menami inšpirovanými rastlinami popíšte povahu. Môžete tiež vychádzať zo známych postáv z populárnych kníh alebo rozprávok.

Zdroje a pomôcky:

- Žihľava
- Zväčšovacie sklá

Ďalšie učebné materiály

- Dokument Pappus Žihľava

Kritériá úspešnosti

- ✓ Dokážem používať zložité prídavné mená inšpirované rastlinami
- ✓ Viem použiť mnohé figuratívne prostriedky inšpirované rastlinami na rozvoj svojich literárnych zručností

